

Slovensko Alojzijevišče na cesti

Goriški kat. Slovenci so ustanovili leta 1895. za slovensko dijaštvo poseben zavod pod imenom »Slovensko Alojzijevišče«. Do leta 1915. je zavod krasno uspeval. Večina slovenskih duhovnikov in inteligentov je začela svoj dijaški križev pot v tem iz slovenskih žuljev zrastlelem zavodu.

Med prvo svetovno vojno je bil zavod radi vojnih dogodkov do tal razdejan. Takoj po svetovni vojni pa je bilo zavodu priznано italijansko državljanstvo in z vojno odškodnino ter prostovoljnimi darovi je bil zavod vnovič postavljen, moderniziran in povečan. Tako se je v zavodu obnovilo staro dijaško življenje. Zavod je imel celo lastno pripravnico za srednje šole in vzgajal do 80 slov. dijakov.

Fašisti uničijo zavod

Fašističnemu režimu je bil zavod trn v peti. Dne 20. okt. 1930 je bil z dekretom goriškega prefekta odbor »Slov. Alojzijevišča« razpuščen iz sledečih razlogov:

1. Delovanje zavoda ne ugaja vladi.
2. Sestava odbora nima vladnega zaupanja.

3. Zavod nasprotuje javnemu redu.

Zavodu je bil postavljen vladni komisar. Gospodarstvo raznih komisarijev pa je bilo v naslednji dobi tako zgledno, da je zavod lezel v vedno večje dolgovce, dokler ni bil leta 1936. postavljen poslednji komisar msgr. Buttò vprav s to nalogo, da ga likvidira.

Zavod prodan državi

Poslednji komisar je ponudil zavod državi za 250.000 lir. Ta je po tej ponudbi z veseljem segla, saj je bila kupna vsota smešno nizka.

Tako je fašistični režim pobasal iz krvavih žuljev slovenskega ljudstva postavljeni zavod in naredil iz njega vojašnico.

Novo življenje v zavodu

Po sedanji svetovni vojni se je stari odbor zopet konstituiral in prosil Zavezniško vladu za priznanje, popravo in vrnitev zavoda.

V šolskem letu 1946/47 je bil zavod vnovič slovesno otvorjen in naselilo se je v njem 42 dijakov srednjih šol.

Nove težave

Komaj se je vrnila v deželo italijanska vlada, že je zahtevala vrnitev zavoda vojaštvu, ker je na zavod še vedno vknjiženo vojno ministrstvo. Medtem pa je zavod postal nadškofijsko sementišče za Slovence. Na rimsko vlado je šla cela vrsta dopisov in spomenic z dokazi o krivični prilastitvi zavoda po fašistih. Tudi prevzvišeni knez in nadškof msgr. Margotti je zastavil vse sile v to, da bi se zavod vrnil prvotnemu namenu.

Ves trud zastoj

Letos 19. marca bi že bili morali zavod izprazniti. Prošnje in intervencije so dosegle, da so obljubili počakati do konca šolskega leta. Medtem so romali različni ugovori v Rim. Toda danes je bilo vse le bob od steno. Vojni minister Pacciardi je z dopisom dne 3. junija zavrnil vse rekurze in prošnje in zahteval s koncem šolskega leta izročitev zavoda vojaštvu. Vojaško poveljstvo v Vidmu pa že sprahuje v posebnem dopisu, kdaj bo zavod prost za vselitev vojaščine. Tako stojijo danes stvari. Slovensko Alojzijevišče in občinski otroški vrtec za Slovence

sta danes legalno brez strehe. To se je izvršilo v malo več ko v desetih letih že drugič.

Slovensko katoliško ljudstvo opozarjamo, kako sedanja vlada popravlja fašistične krivice nad slovensko manjšino v Gorici. Naše razmere razume samo še predstavništvo katoliške Cerkve. Vsi drugi so nam sovražni.

Ti naš tužni narod pa sodi!

OPOMBA:

Čudno se nam zdi, da vojaška oblast ni popravila vojašnice sv. Mihaela tik Slov. Alojzijevišča, ampak jo je podrla. Kako se to ujema s potrebo po vojašnicah? Širi se glas, da bodo na tem mestu gradili novo gimnazijo in da bo Slov. Alojzijevišče služilo kot zavod za italijansko dijaštvo. Naj že ta govorica odgovarja resnici ali ne, izgon slov. dijaštva iz slovenskega zavoda, ki ga je fašizem in samo fašizem uničil, nam dokazuje, da se je v novih demokratičnih razmerah začel slovenski živelj pod pretevo nekake pravičnosti znova brezsrčno preganjati. Če bi šlo za italijanski zavod, bi bila omenjena krivična kupna pogodba že zdavnaj razveljavljena!

Pravica na glavo postavljena

Pred sodišče je bil pozvan tat, ki je ukradel sosedu vse dragocenosti. Bil je obsojen na povračilo vseh ukradenih predmetov itd. Toda mož nikakor ni bil pripravljen, sprejeti razsodbo. Zagovarjal se je: »Za omenjeno blago sem zelo veliko žrtvoval, sem padel z lestve in si nogo zlomil. Ali nimam torej vse pravice do dragocenosti?« Sodniki so se čudili nenavadnemu dokazovanju, a tat se je čudil začudenju. — Zadeva še ni rešena.

drugimi tudi on odločil, da hoče brantiti vero in dom. V bojih je bil ranjen. Ko je spet ozdravel, ga je mama milo prosila, naj ne hodi več v borbo, češ da sicer ga ne bo več videla. Fant ji je odvrnil: »Ne morem biti doma, ko najboljše fantje umirajo za Boga. Toda gotovo še pridem domov.«

Za svoj god 1944 je Lojze skupno s štirimi tovariši Lojzeti obhajal svetega zavetnika na ta način, da je z njimi pristopil k obhajalni mizi. Ko so pozneje ti Lojzeti, nič hudega sluteč, sedeli na neki postojanki na Gorenjskem, je padla iz zasede med nje bomba in jih vse pobila. Pozneje so pokopali Lojzeta C. v Ljubljani. Njegovo telo je bilo z okovanimi čevlji vse zmrcvarjeno; dokaz, s kako barbarskimi sovražniki so imeli naši fantje opravka.

Prav v času nesreče je mama doma vsa vzradoščena zaslišala, kako prihaja Lojze po stopnicah. Pa ga ni videla. Le »znamenje« je dal, ko se je pred očmi njegove matere kozarec na mizi brez vsakega zunanje povoda ves zdrobil. Tem petim Lojzetom in še številnim drugim, ki so s tako velikim idealizmom dali življenje za Cerkev in narod, Bog daj večni mir in slavo!

PET LOJZETOV

V Ljubljani je živel idealen katoliški fant, ki mu je bilo ime Lojze C. Ko je nasilni komunistični pod krinko OF ugonabljal bolj slovenski katoliški narod kot okupatorja, se je med toliko

STO TAKTIK - EN CILJ

ali bajke o tem, da so se Sovjeti čez noč spreobrnil

Svetovni tisk zadnje čase dosti ugiblje o ozadnih vzrokih nedavne spremembe v sovjetski zunanji politiki. V tem navidezno preobratu bi nekateri radi videli dokaz, da se je svetovni komunistični čez noč spametoval in postal krotač. Marsikdo spet upa, da se bo s Sovjeti dalo voziti in rešiti mir na svetu.

Kdor tako sodi, se moti. V tridesetih letih, kar imamo opraviti s sovjetskim komunistom, smo lahko spoznali, da v njem ni nobenih skrivnosti. Zato nas ne sme presenetiti noben njegov še tako nepričakovani ali nenavadni obrat. Vedeti moramo, da pozna komunist sto taktik, a en sam cilj: svetovno diktaturo. Kdor se tega zaveda, je zani vsaka, tudi današnja sovjetska politika prav razumljiva in se ne bo dal opehariti od videza.

Komunistično zlato pravilo je naslednje: načelo je nedotakljivo, taktika se pa menja.

Sovjeti so zdaj pokazali novo voljo za pogajanja z Združenimi državami. A to ni znamenje, da se je začelo kako »pridno« razdobje v njihovi politiki. To taktiko jim narekujejo le njihove trenutne potrebe. Zaradi svoje dosežane politike so zašli v zagato ter izgubili mnogo ugleda. Tudi strah pred njimi ni več tolik, kakor je še pred kratkim bil. Zaradi tega si bodo zdaj skušali pomagati s tem, da se bodo delali miroljubne in popustljive. Pri tem bodo žrtvovali vse tisto, kar bi bilo njihovih trenutnih taktiki na poti.

Dokazov za to spremembo v taktiki je že do zdaj precej. Na primer: za sovjetskega zastopnika pri Združenih narodih so namesto zasovražene in neodjenljivega Gromika postavili uglasjenega in prijaznega poklicnega diplo-

mata Malika. Zdelo bi se, da je Gromiko zaradi svojih nastopov padel v nemilost, a to ni res. Vsak korak, ki ga je ta mož naredil v Organizaciji združenih narodov, mu je bil zapovedan iz Moskve. Zdjaj pa trenutni sovjetski taktiki ne ustreza, da bi bil ta mož še nadalje na tem mestu. Neumni zahodni svet naj bi v tej zamenjavi videl dokaz, da se je sovjetska politika res spreminila. — Zahodni svet pa je neumen ali naiven, ker še danes ne more verjeti v možnost take zlobe in lažnivosti, kakor jo ima komunistem.

Drugi tak dokaz so govornice, da je tudi sovjetski zunanji minister Molotov zaradi svoje nepopustljivosti v nemilosti. Stalin naj bi mu bil že pri več prilikah izrazil nezadovoljstvo — isti Stalin, ki naroča Molotovu vsak korak in vsako besedo!

Tretji dokaz je prihodnji kongres sovjetske komunistične partije. Tam bo sta nastopila dve skupini, kakor na pol uradno napovedujejo že danes. Prvo sestavljajo kominformovci, zagovorniki in poborniki dosežane sovjetske nepopustljive politike. To skupino vodijo Zdanov, Malenkov, policijski poglavar Beria ter minister za »plan« Voznesenskij. Druga skupina bo zagovarjala zblizanje, pomirjenje in sodelovanje z Ameriko. Tej so na čelu: vojni minister maršal Bulganin, minister za zunanjo trgovino Miškojan, finančni minister Kosigin ter minister za obnovo Kaganovič. Ta skupina bo po razvnetih debat na kongresu zmagala. Že njena sestava govori o tem, kaj bi Sovjeti s svojo novo taktiko radi dosegli. Navzočnost vojnega ministra v njej naj ameriško javno mnenje prepriča, da je sovjetska vojska za mirno sodelovanje z Združenimi državami. Finančni mini-

Versko preganjanje v Albaniji

Katoliška Cerkev v Albaniji preživlja težke čase. Brezbožni komunistem hoče docela iztrebiti katoliški živelj. Pri tem se poslužuje takih načinov mučenja, da krvavi Neron kar obledi. Najnovejša poročila potrjujejo, da so bili ustreljeni msgr. Gjuoi, msgr. Volaj ter F. Partaglia. Usmorjeni so bili tudi duhovniki Mark Hasi ter msgr. Deda Nikolaj, redovniki o. Matej Prenushi O. F. M. in o. Ciprijan Nikolaj. V mestu Skutari sta svobodna samo še duhovnik Coba ter redovnik o. Zef. Tamošnji frančiškanski samostan je kraj mučenja; redovne hiše Družbe Jezusove ter šole so zaplenjene ter služijo za stanovanje raznim oficirjem.

Nekateri izmed teh mučencev so bili podvrženi nepopisnemu mučenju. Na glave so jim pritisnili železne posode, v katere so vtaknili lačne miši, da bi jim te,

iskaje izhoda, razgrizle lobanje... Drugim so vrezali široke rane na nogah in stegnih; v rane so nasuli soli, nato pa privezane žrtve izpostavili kozam in ovcam, da so lizale sol in tako dražile odprte rane.

Ljudstvo je obupano. V Rim je prišlo pismo, s katerim nekdo prosi, naj mu pošljejo nekaj bele ter črne niti s par iglami.

Ko bo kak frontaš iz Podgore, Štandreža, Sovodenj, Števerjana, Pevme in Oslavja itd. bral te stvari, poreče: »To je propaganda! Jaz poznam vse polno ljudi iz FLRJ, kjer vlada enak sistem, kot v Albaniji, pa nisem še slišal, da bi tam komu miši zgledale lobanje. Bil sem tudi sam onstran zavese, pa sem prišel s celo lobanjo nazaj.« *Odgovarjam:* Poznamo veliko frontašev, katerim so — če ne miši — pa rdeči bacili zgrizli možgane in srce, kar priča njihovo sebično gledanje na usodo 95% ljudstva onstran pregraje. Pošten človek mora trpeti, dokler kak nasilen režim tudi z enim samim človekom tako ravna, kakor dejanski ravna s tisoči in tisoči.

Novo veliko prikazanje Matere božje?

Nov Lurd ali Fatima v Italiji? (Nadaljevanje)

Nekaj posebnih zanimivosti. Neki radovednež je po teh prikazovanjih hotel videti rojstni list srečne Anice na županstvu. Ugotovil je, da so vsi otroci zabeleženi s črnim črnilom, samo Anica je zapisana s sinjo barvo. — Anica je prosila angela, naj ji izprosi zdravje na očeh. Odgovoril ji je, da ne bo ozdravela, ker ji je ta bolezen dana za pokoro. Spodbujal jo je, naj jo nosi za nebesa.

Marija je že pri prvem prikazovanju naročila: »Moli za Rusijo in moli tudi zanje, za jetnik! Oh jetnik!« Pri tem je Marija globoko vzdihnila.

Tudi v Gimiglianu priporoča Marija molitev in pokoro.

Marija je Anici zaupala celo vrsto skrivnosti. Dve za škofa, eno za sv. očeta, ostale pa bo smela razodeti šele po 5 letih in eno šele v l. 1963.

Marija je izročila Anici tudi poseben

rožni venec. Kakšnega? Rožni venec bridkosti, ki jih bo morala prestati za božje kraljestvo.

Marija je tudi naročila, naj se na skali, kjer se je prikazala, sezida cerkev. Baje se je na kraju prikazovanj dogodila že cela vrsta čudežnih ozdravljenj in spreobrnjenj. Nekim staršem je Marija obljubila ozdravljenje na hrbtenici hudo bolnega triletnega otroka le pod pogojem, da se starši spreobrnejo. — Torej radi grehov staršev morajo večkrat otroci hudo trpeti.

Zanimivo je, da Marija (kakor v Lurdu itd.) govori v dialektu. Ali ni to dokaz, da je materina govorica sredstvo, po katerem človek najlaže pride do človeškega srca? Ali ni to opomin, naj Cerkev povsod spoštuje jezik ljudstva, za katerega duše mora skrbeti?

Tamkajšnji škof je najprej povabil vernike, naj ne hodijo k votlini. V nede-

ljo 23. 5. pa je prišel tudi sam s seme-niščniki in mnogimi duhovniki.

Marija je povabila k prikazovanjem tudi dečka Leonarda Addazija iz Grottammare, kateremu se je tudi prikazala pretleko Veliko noč med igro s tovariši na nekem oljčnem drevesu. — Tudi tam se baje vršijo čudeži. Njemu je Marija naročila pokore in molitev, ker da »je vojna«.

V Gimigliano prihajajo že romarji iz vse Italije v takem številu, da v Ascoli — Piceno in okoliških vaseh ne najdejo več strehe zanje. Ob priliki raznih prikazovanj je bila taka ploha, da so bili ljudje vkljub dežnikom in dežnim plaslčem vsi premočeni — in vkljub temu so z navdušenjem in neverjetno ginljivostjo, glasno molitvijo in petjem vztrajali po več ur in tudi ves dan in celo noč. — Neki brat — laik iz Loreta je vztrajal v vodi in blatu 36 ur, dokler si ni izprosil milosti, da je Marijo tudi sam videl in potem glasno pripovedoval okoli stoječi množici kretnje Matere božje ob pogovoru z Anico.

Tako je v zelo kratkih potezah poročilo o teh nenavadnih — to mora pač vsakdo priznati — dogodkih v sedanji dobi, ko je toliko ljudi od Boga odpadlo, a se velike množice že spet vračajo po Mariji k nebeskim željam. Marija je Anici izrecno povedala, da bo dala »velika znamenja, dasi jih ljudstvo ni vredno.«

Eno izmed teh znamenj je bilo tudi sledeče. Na nebu se je utrnula zvezda in se v paraboli spuščala od pol do ene ure proti kraju prikazovanja. Tam je kratko razsvetlila Anico in se nato izgubila.

Nj dvoma, da se dandanes godijo številne čudne in prečudne stvari. Ne bomo dimo ne prelahkoverni, pa tudi ne tako trdovratni, da bi ovirali Marijo pri njenem očividno velikem poslanstvu, ki ji ga je Bog poveril v borbi zoper hudobnega duha v človeških srcih in družbi sploh.

Neki radovednež se baje pri neki špiritistični seji poklicali Luciferja in ga vprašali, kako da je bil komunistem pri italijanskih volitvah poražen. Zloba je strašno zapiskala, izrekla besede: »Je neka bela Gospa, ki hodi po deželih« — in z novim divjim žvižgom izginila.

Nadpredvidežij naj nam ne zamerijo, ako kot kronisti zabeležujemo tudi take dogodke, ki tako silno zanimajo stotisoče in milijone. (Op. ur.)

ster in minister za zunanjo trgovino naj dokazujeta, da si Sovjeti žele čim boljše gospodarske odnose z USA, ker jim ne gre zdaj za vojno, marveč za obnovo, za mir in za čim tesnejše stike z zahodno demokracijo na vseh področjih, tudi na kulturnem. Ta sprememba v taktiki je zahtevala, da so dali malo po nosu Titu, ki je med podložniki najboljši glasnik komunističnega imperializma. Zato so v Prago po prevratu poslali ne njega, temveč »desničarskega« komunisto Dimitrova, ki je pred nekaj meseci bil še v »nemilosti«. Albanija in Bolgarija sta se morali izreči za obnovo rednih diplomatskih odnosov z Grčijo. »General« Markos je moral prositi za premirje in poslati poglavarju grške komunistične partije Zahariadesu pismo, v katerem izreka željo, da bi položil orožje, ker od Sovjetov ne dobi več nobene podpore...

Vse to se je moralo zgoditi, da bi Sovjeti svet prepričali, da so postali »pridni« in da se da vendar navezati nje z njimi izhajati. A to je prava komedija za norce izven norišnice. Sovjeti so v svojih poglavitnih ciljih ostali takšni, kakor so bili. Sprememba tak-

tike jim narekuje trenutni težavni položaj.

Sovjetska zveza nima kljub vsem prizadevanjem niti toliko moči, da bi z lastnimi silami in sredstvi obnovila svoja razdejana področja. Zaradi tega ne more gospodarsko niti malo pomagati svojim bolj ali manj priključenim podložnikom, temveč jih gospodarsko le izkorišča. Podložniške države se morajo zato boriti s silnimi težavami glede prehrane in splošne preskrbe. Sovjeti so jim poleg vsega drugega prepovedali še udeležbo pri Marshallovem načrtu, čeprav jim sami ne morejo dati nič. Njihov ugled in njihov vpliv zaradi tega vprav tu še najbolj pada. Da pomagajo sebi in komunizmu, so zdaj prisiljeni spremeniti taktiko. A »poboljšanje« bi trajalo le tako dolgo, dokler ne bi s tujo pomočjo zlezli spet iz težav ter začeli znova kazati zobe.

Vprašanje je le, če bo še kdo tej njihovi najnovejši prelevitvi verjel.

Radi pasjega gospodarstva gladujoči in strgani narodi potrebujejo vedno novih roparskih pohodov. Komunistična napadalnost napram zunanjemu svetu se bo nehala, ko bodo vsi narodi na be-raški palici.

Novomašniška slovesnost v Podgori

Na praznik sv. Petra in Pavla ob 10. uri bo pred g. Prinčič Anton, rojak iz Kozane v Brdih, pel svojo prvo sv. mašo v župni cerkvi v Podgori.

Gostoljubni Podgorci se že pridno pripravljajo na izredno versko slovesnost. Ponosni so, da bo v njih cerkvi prvič pristopil k oltarju Gospodovemu edini letošnji slovenski novomašnik v Italiji. In ker verno slovensko ljudstvo visoko ceni novomašniški blagoslov kot vir izrednih milosti, bodo pač tega dne številni Slovenci pohiteli na novo mašo v Podgoro.

Mirnik

V naše veliko veselje so nam dospeli novi zvonovi, dva za župno cerkev in dva za cerkev v Škriljevem. Dne 18. t. m. je došel med nas goriski vladika msgr. Margotti, ki jih je blagoslovil. Naj bi novi zvonovi peli Bogu slavo in nam mir še dolga leta!

VISOKO ODLIKOVANJE za 50-letno zvesto službovanje

Na praznik sv. Alojzija je pomočnik nadškofijskega ordinariata v Gorici Karel Petan obhajal 50-letnico svojega službovanja v nadškofijskem dvorcu. Doma je iz Gorice na Štajerskem. Torej je že po rojstvu Goričan. V našo Gorico je prišel dober mesec po prihodu nadškofa Missie, poznejšega kardinala, kot 19-leten mladenič. Po kardinalovi smrti je zvesto služil nadškofu Jordanu, nadškofu Sedeju, apost. adm. Sirotičju in sedanjemu prevzvišenemu

g. nadškofu Margottiju. Pomagal je kot strežaj v nadškofijskem dvorcu in kot obhodnik, tiskar in tipkar v nadškofijski tiskarni in pisarni. Posebno veliko dela je imel in ima še danes kot tipkar cerkvenega sodišča. Vsi predstojniki so ga zelo cenili radi vestnosti in pridnosti pri delu. Kako visoko ceni sedanji g. nadškof zvesto službo g. Petana, nam priča posebni brzojav z blagoslovom, ki ga je prejel 21. VI. od samega sv. očeta skupno z visokim odlikovanjem zlatega križa »pro Pontifice et Ecclesia« (za sv. očeta in Cerkev). G. Karel Petan je edini Slovenec v Italiji, ki je dosegel to visoko odlikovanje. Čestitamo preiskrnel!

Gospod odlikovanec je najodličnejši nositelj tradicije na goriskem nadškofijskem dvorcu. Zelo dobro delo bi napravil, ako bi napisal spomine svojega 50-letnega službovanja. Posebno žive in hvaležne spomine hrani kardinalu Missiu.

Dobremu služabniku, ki je bil v toliko majhnih rečeh vedno zvest, želimo, da bi mu Bog sam naklonil še mnogo let življenja in da bi ga po smrti čez veliko postavil.

***

Ali smemo zaupati še neko posebnost tega vrlega jubilanta in odlikovanca? Pravi, da je od nekaj ženskemu spolu nenaklonjen in da se drži Gregorčičevega pravila: Baba je baba, najboljša je slaba. Te besede je nekoč v šali rabil napram neki kuharici. Pravi, a ne vem, ali to odgovarja resnici, da mu je Leni enako šaljivo odgovorila: Dedec je dedec, najboljši je jedec.

***

Divini Redemptoris, katero morajo duhovniki razlagati vsem, ki se hočejo biti katoliški verniki.

6. Družbenica Uršič Marija je priznala, da je prinašala iz Kobarida »kar po 110 izvodov« »Slovenskega Primorca« (še ne »katoliškega dnevnika«, ampak le tednika), kar dokazuje, da je g. župnik Češornja razširil svoje protiljudsko delovanje tudi na Kobarid in na Libušnje, odkoder je dobival sovražno literaturo. Pričakovali smo, da bodo posudarjenim besedam »kar po 110 izvodov« sledile besede »protikomunističnih tankov«.

7. Ubogal je svojega nadškofa Margottija.

Tudi Uršič Marijo je postavilo sodišče na zatožno klop radi tistih »kar po 110 izvodov« našega lističa.

***

1. vprašanje

Zdaj nastane vprašanje, zakaj je delovanje g. Češornje protiljudsko, če je končno zagrešil samo to, da je svaril pred brezbožnim komunizmom, širil edini katoliški list v deželi ter »verno sledil Margottijevim navodilom«. Ali morda radi tega ljudstvo sedaj strada? Ali morda ljudstvu radi tega vsega manjka? Ali morda radi tega ljudstvo živi v vodnem strahu? Ali morda radi tega ljudstvo pod ceno prodaja in visoko nad ceno kupuje ter tako drvi v gospodarski polom? Ali morda ljudstvo radi tega protiljudskega delovanja go-rečega duhovnika Češornjo ljubi in njegove sodnike preklinja? Ali morda ljudstvo radi protiljudskega delovanja g. Češornje joka in obupa, ker sedanjí režim zlasti otrokom trga Boga iz srca? Kako škodo ima ljudstvo od delovanja g. Češornje? Povejte to, lažnivci, obrekovalci in hinavci! Povejte, krištvni sodniki, ki zločincev ne vidite, pravične pa obsojate!

BORBA VELIKIH NARODOV PROTI NEZNATNIM MANJŠINAM NI ČASTNA.

2. vprašanje

Če komunisti širjenje poštenega katoliškega lista smatrajo za tak zločin, da je »primerna kazen« zanj 11 let prisilnega dela, — ali bi ne morali smatrati vsi poštjeni ljudje dovoljevanja, branja, širjenja in podpiranja komunističnih listov, ki so polni laži, hinavščine, sovraštva do Boga in bližnjega in hujškaštva k bratomornim obračunavanjem, za tak zločin, da bi bila zanj primerna kazen še veliko več let prisilnega dela? Gre namreč za neumrljive duše, ki jih taki listi pogubljuje za vso večnost. — To sodbo pa si je pridržal večni sodnik. Mi jim želimo le spreobrnjenja in božjega usmiljenja.

***

Gospod Češornja in njegova sotrudnica Marija Uršič hosta blestela v zgodovini katoliške Cerkve na Slovenskem med tisoči drugih kot spoznavalca sv. vere in mučenca katoliškega tiska in pokorščine napram cerkvenim predstojnikom.

Pri tej obsodbi se je komunizem spet pokazal v vsej goloti kot strasten sovražnik Cerkve, njenih duhovnikov, resnice in vsake, tudi najbolj osnovne človeške svobode.

LISTNICA UPRAVE

Doslej smo raznim prijateljem pošljali list zastoj. Naše finance nam tega ne dovoljujejo več. Zato bomo s prihodnjo številko ustavili list vsem, ki ga ne plačujejo. Kdor ne zmore naročnine, pa bi list iz važnih razlogov le rad prejemal, naj nam pošlje tozadevno prošnjo. Ustreči bomo mogli le redkim.

Naša naklada se radi odhajanja beguncev manjša in zato smo vedno bolj potrebni darov za naš sklad. Le tako bomo mogli ohraniti naše tako potrebno versko-politično glasilo.

Najbolj si želimo čim več naročnikov po pošti ali pri naših krajevnih zaupnikih. — Mesečna naročnina je L. 65.

DAROVI:

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«:

Pintar Ana 50; Roman Štanta 40; Alojzij Trpin 100; Trpin Ljudmila 100; Bizjak Rug. 100; Katarina Petejan 100; Marija Maraž 100; Olga Perkar 100; Petejan Anton 100; Alojzij Okroglič 100; Leop. Škarobot 40; Henrik Nanut 50; Čibež 200; Cecilija Filej 50; Radinja Marta 100; Bernarda Pelegrin 200; R. Trpin 100; Desorz Anton 50; Hvala Konrad 100; Jarc Milan 100; Trpin Marija 40; Kožlin Alojzija 100; Trpin Bernarda 50; Cigoj Ivana 100; Fabjan Alojzij 30; Bandelj Jožefa 100; Ambrožič 40; Marinič Kristina 100; Levpušček Alojzij 100; Brešan Marija 100; Mauri Emilija 50; Bregant Olga 50; Brešan Ana 100 L. Poleg tega so v Podgori darovali: R. Trpin 5 kg moke; Bresciani Mar. 1²/₂ kg pašte; K. Kocijančič 1 kg slanine; gospod Ivan Mlakar je iz Belgije poslal sirotišču v Gorici 1000 L.

Vsem lepa hvala! Naše sirote se zlasti zahvaljujejo učiteljici dr. Karmeli Devetakovi in g. Cvetki Paludetto - Urh. Bog stotero povrni!

Odgovorni urednik

Dr. BONAVENTURA MAHNIČ

Katoliška tiskarna - Gorica

OKNO v SVET

Nemirno premirje

PALESTINA. — Grof Bernardotte je s potrpežljivostjo dosegel štiritedensko premirje med Judi in Arabci. Zdaj pa se trudi in z letalom obiskuje sedeže obeh poveljstev, da bi dosegel trajno spravo med njimi. — Seveda mu vojskujoči se oddelki še vedno nagajajo ter se tu ali tam na frontah spopirajo. Takoj nato pa pridejo grofu od ene ali druge strani protesti zaradi prelomitve obljubljenega premirja ter grožnje, da »bomo tudi mi začeli, če onih ne ukrotiš«, tako da ubogi grof in njegovi pomočniki nimajo lepih tednov »premirja«.

Napovedani predsednik

ČESKOSLOVASKA. Z dvignjenjem rok je vseh 296 poslancev — ker soglasno ne moremo reči, recimo soročno izvolilo komunisto Gottwalda za predsednika ljudske republike, ki je tako postal naslednik odstopivšega g. Beneša. Gre vse po načrtu Kominforme, kakor smo zadnjič napovedali. V prvem predsedniškem govoru je Gottwald imenoval celo Boga, o katerem uči komunizem, da ga sploh ni. Torej lagal je že pri prvem nastopu — ali pa ni komunist.

Sekira pri korenini

Na Poljskem in Madžarskem se je začel odprt boj med komunistično državo in kat. Cerkvijo. Budimpeštanski kardinal Mindszenty je precej jasno zagrozil z izobčenjem vsem, ki bi vpeljali nacionalizacijo šolstva. Poljska duhovščina je pa s prižnice odgovorila na komunistične napade na Cerkev.

Naše državne novice

Najvažnejša novica je pač ta, da je De Gasperi-jeva vlada po dolgih razpravah o vladnem programu dobila od večinskih strank zaupnico s 346 glasovi. Proti vladi je glasovalo 167 levičarjev. Vladni predsednik je napovedal, da bo zbornica kmalu začela z delom za agrarno reformo; že prej je bilo napovedano, da bo v parlamentu razčistično vprašanje o stanovanjski najemninji in o na-

jemščini za zemljišča. — Tudi nam napovedujejo, da bo zaradi porasti pšeničnih cen s koncem julija porasla cena kruha in da bo en kg stal okrog 105 do 115 lir. Bomo toliko bolj znali ceniti ta božji dar in varčevati z njim.

V notranji politiki Italije je sedaj v ospredju sindikalno gibanje delavskih mas. Ker je v strokovnih zvezah komunizem s svojo zvičajnostjo in lažnivimi obljubami imel nekako vodilno vlogo, ki jo je zlorabljal za uprizorjanje političnih stavk, in je delavstvo začelo uvirati, da ga komunizem le izrablja za svoje temne namene, da bi se polastil oblasti v državi — so delavci začeli zapuščati komunistične organizacije in vse kaže, da se bo dosedanja zveza ital. delavcev razbila ter da si bodo pametni in demokratični delavci ustanovili lastno zvezo. Tako zahaja rdeča zvezda v Italiji.

Slovenski frontaši v Italiji naj skrbijo, da ne bodo imeli v naši državi nopolna na zaslepljenost.

DOMAČE NOVICE

Občni zbor »Alojzijevišča«

Dne 30. junija, v sredo po sv. Petru, bo ob 10h zjutraj občni zbor »Slovenskega Alojzijevišča« v prostorih tega zavoda. Vsi duhovniki so nujno vabljeni.

Mašniško posvečenje

V nedeljo 27. junija ob osmih bo prevz. gospod nadškof na Travniku posvetil v mašnike: našega rojaka iz Kozane g. Antona Prinčiča, Cargnel Bruna iz Ločnika in De Martini Fulvija iz župnije sv. Ignacija.

Kdor more, naj se udeleži tega posebnega obreda in naj moli za vse tiste idealne mladeniče, ki se v teh težkih časih odločijo za duhovniški stan, da bi z zaupanjem na Boga pogumno sprejeli nase duhovnikovo usodo na zemlji, ki je: darovati in darovan biti.

NASI MUČENCI

Dejstva preko katerih ni mogoče iti brez satire

»Prim. dnevnik« je 16. VI. objavil članek »Dejstva, preko katerih ne more naše delovno ljudstvo«. V tem članku navaja velike zločine, ki jih je pod težo (pač večtensko!) dokazov priznal g. župnik Češornja Anton iz Dreznice in radi katerih je dobil »primerno kazen« 11 let prisilnega dela.

Kateri so ti zločini? Prav za prav je samo eden: protiljudsko propagandno delovanje. To pa je vršil na sledeče načine:

1. Kot dušni pastir je širil »Slovenskega Primorca« v dobi, ko komunistični jugoslovanski zakoni v coni B še ni so veljali in je bilo strahovanje ljudstva radi branja časopisa, ki ga je dovolila zavezniška oblast, popolnoma nezakonito.

2. Pri tem se je posluževal tudi Marijine družbe in celo devetletnih otrok, kar da je »višek podlosti«.

3. Svaril je mladino pred »nedeljskim delom«, kar »Prim. dnevnik« imenuje v svoji angelski nedolžnosti prostovoljno delo.

4. »Ščuval je ljudi« s prižnice, spovednice in v okviru verskih organizacij proti novi Jugoslaviji, kar je gotovo le laž, a je res, da je svaril iz ljubezni do nove Jugoslavije pred brezbožnim komunizmom, kar je pa dolžnost vsakega duhovnika.

5. »Komunistično partijo je tolmačil tako, kot je bral svojim organizacijam italijansko knjigo o komunizmu, katero je izdal bivši Mussolinijev režim«. Nam ni znano, da bi naši duhovniki zajemali svoje znanje o komunizmu iz kake fascistične knjige, pač pa bi se morali tudi komunistični sodniki sami učiti spoznavati komunizem iz papeške okrožnice

„TIGRI“ - APOSTOLI

⊙ 18 ⊙

4. APOSTOL DO ZADNJEGA DIHA

S tem se je končalo Pavlovo delovanje v službi G.P.U. Tega se tudi zaveda. Doma vzame iz šatulje nekaj hostij in jih potisne v obodek zapestne ure. Duhovnik mu je to nasvetoval, ko je bil izvedel o surovem napadu. Tako je Zveličar pred onečaščenjem bolj obvarovan, kakor če ga nese v veliki šatulji. Tovariši njegove gruče so se mu sicer ponudili, da ga bodo vedno spremljali na vseh skritih poteh v službi G.P.U., a on rajši opravi brez njih.

Danes gre Pavel k vsem jetnikom, nese jim angelški kruh za dolgo in težko potovanje, ki ga kmalu nastopijo. Slednjič pride tudi do duhovnika Gregorja in ga obhaja. Kakor vsakokrat sedeta tudi danes na pograd. Pa ni pravega razgovora.

»Pavel, ti si danes tako žalosten in betežen. Ali se je kaj zgodilo?«

»Oh, gospod župnik! Vedno ste bili tako dobri z menoj. Zdaj morava za vselej narazen, danes se vidiva zadnjikrat. Z drugimi jetniki boste morali iti na prisilno delo v Sibirijo. To sem zvedel.«

»Naj se zgodi volja božja! Veselil sem se, da pojdem po vseh trudah in blodnjah v večni pokoj.«

Zdaj še to razočaranje! Naj sprejme Gospod tudi sru. Ne boj se!«

»To je velika naloga!«

»Pa je tudi v prsih močno, junaško srce!«

»Saj ne vem, kako naj začnem. Mali »tigri« se že obnašajo kakor kristjani. Prav bojim se, kako naj jim odgrnem še zadnjo zaveso. In potem, še oni, ki so hoteli mojega brata zapeljati in živé kot divje zveri in se brigajo za grehe manj kot za blato na obleki in čevljih... Ali naj bodo tudi ti všteti v moj delokrog?«

»Tudi oni, brez izjeme! Tudi oni so Kristusovi. Nje je odkupil z isto ceno kakor tebe. In cena je bila njegova srčna kri. Glej, Pavel, pokažem ti, kaj sem mislil o tebi, ko si mi v oni kleti v smrtni težavi kot brezbožen paglavac stal nasproti. Misliš tem: »Glej, ta fant je podoben Kristusovemu grobu. V njegovem sru leži Zveličar mrtev. Nekoč pa se bo prebudil in vstal v novo življenje. Poskušal bom in potrkal.« Gotovo tudi več, kakšno spoštovanje so imeli križarji do svetega groba. Vse so zapustili in šli, da bi ga spet zavzeli. In potem vedi, dragi Pavel, da je v vsakem fantovskem sru skrivna sobica, kjer počiva vse dobro. In vsaka teh sobic ima svoj ključek. Le najti ga moraš in odpreti: dobro se bo samo od sebe prebudilo. Bog ti bo gotovo dal ta ključek, če ga boš prosil zanj, kakor ga je dal meni za tvoje srce.«

»Potem mi dajte kar zdaj svoj blagoslov za vse delo, ki me še čaka!«

»Oh Dimitrij! Boljši je od mene. V njegovem sru ni rasel še tako strupen plevel kakor v mojem. Odkar je krščen in obhajan, imam pri sebi pravega dečka Jezusa, kakor ste vi o meni rekli po krstu. Več reči iz katekizma in sv. pisma zna bolje kot jaz.«

»Glej, izvršil si izvrstno delo! Pravi apostol si. Zveličar je pri tebi. Več moči, kot ti je more on posdeliti, ti tudi jaz ne morem dati. In potem še tvoje odlično delo kot Tarcizij! Misliš, da vse to nima nobene vrednosti pred Bogom? Pavel, iz tega vidim, da je prišla tvoja ura. Bog ti daje v roko bobensko palčico, katero zdaj jemlje iz svojih rok. Tukaj v brezbožnem mestu boš udarjal na boben in vabil ljudi. Ali se še spominjaš svojega navdušenja po svetem krstu? Takrat sem te moral zavirati. Zdaj pa si se izkazal! Čas je, da daš naprej svoj ogenj, ki tako živo gori v tvojem

sru. Ne boj se!«

»To je velika naloga!«

»Pa je tudi v prsih močno, junaško srce!«

»Saj ne vem, kako naj začnem. Mali »tigri« se že obnašajo kakor kristjani. Prav bojim se, kako naj jim odgrnem še zadnjo zaveso. In potem, še oni, ki so hoteli mojega brata zapeljati in živé kot divje zveri in se brigajo za grehe manj kot za blato na obleki in čevljih... Ali naj bodo tudi ti všteti v moj delokrog?«

»Tudi oni, brez izjeme! Tudi oni so Kristusovi. Nje je odkupil z isto ceno kakor tebe. In cena je bila njegova srčna kri. Glej, Pavel, pokažem ti, kaj sem mislil o tebi, ko si mi v oni kleti v smrtni težavi kot brezbožen paglavac stal nasproti. Misliš tem: »Glej, ta fant je podoben Kristusovemu grobu. V njegovem sru leži Zveličar mrtev. Nekoč pa se bo prebudil in vstal v novo življenje. Poskušal bom in potrkal.« Gotovo tudi več, kakšno spoštovanje so imeli križarji do svetega groba. Vse so zapustili in šli, da bi ga spet zavzeli. In potem vedi, dragi Pavel, da je v vsakem fantovskem sru skrivna sobica, kjer počiva vse dobro. In vsaka teh sobic ima svoj ključek. Le najti ga moraš in odpreti: dobro se bo samo od sebe prebudilo. Bog ti bo gotovo dal ta ključek, če ga boš prosil zanj, kakor ga je dal meni za tvoje srce.«

»Potem mi dajte kar zdaj svoj blagoslov za vse delo, ki me še čaka!«

(Nadaljevanje)